

ΑΓΡΟΔΙΑΤΡΟΦΗ
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ 4.0

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΕΞΥΠΝΗΣ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
2021-2027
ΤΟΜΕΑΣ «ΑΓΡΟΔΙΑΤΡΟΦΗ»

ΚΕΙΜΕΝΟ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Έκδοση 3.0

Ο πρωτογενής τομέας (γεωργία, αλιεία, κτηνοτροφία, μελισσοκομία κλπ.) αποτελεί ισχυρό οικονομικό και κοινωνικό πυλώνα για την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας (ΠΔΕ), παρέχοντας σημαντική συνεισφορά στο ακαθάριστο προϊόν της. Η ΠΔΕ κατατάσσεται στην τέταρτη θέση μεταξύ των ελληνικών περιφερειών σε ό,τι αφορά τη φυτική παραγωγή και τρίτη σε ό,τι αφορά τη ζωική παραγωγή.¹ Ο πρωτογενής τομέας παραγωγής καλύπτει το 10% περίπου της περιφερειακής οικονομίας, έναντι 4% σε εθνικό επίπεδο. Αυτό οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στον ιδιαίτερα έντονο αγροτικό χαρακτήρα των ΠΕ Αιτωλοακαρνανίας και Ηλείας που σημειώνουν ποσοστό απασχόλησης στον πρωτογενή τομέα 14,5% και 16,2% αντίστοιχα.² Επιπλέον, οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον δευτερογενή τομέα (αγροδιατροφή – βιομηχανία τροφίμων και ποτών), αποτελούν το 54% των επιχειρήσεων της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό για το σύνολο της χώρας κυμαίνεται σε ποσοστά μικρότερα του 40%. Είναι συνεπώς αντιληπτό ότι η ΠΔΕ εμφανίζει περισσότερο αγροτικό χαρακτήρα σε επίπεδα πρωτογενή και δευτερογενή τομέα σε σχέση με την υπόλοιπη χώρα.

Παρά την υψηλή κατάταξη της Αγροδιατροφής στην ΠΔΕ, παρατηρούνται σοβαρά προβλήματα εκσυγχρονισμού και ανταγωνιστικότητας κυρίως της παραγωγικής βάσης, στη συνένωση δυνάμεων και στη δημιουργία ισχυρών ανταγωνιστικών και εξωστρεφών επιχειρήσεων σε όλο το φάσμα της αγροδιατροφής. Επιπλέον, η αγροτική παραγωγή στην ΠΔΕ χαρακτηρίζεται από την ύπαρξη μικρών σε έκταση και μη διασυνδεδεμένων εκμεταλλεύσεων, οι οποίες στερούνται τεχνολογικών υποδομών και αδυνατούν να δημιουργήσουν αλυσίδες προστιθέμενης αξίας. Ιδιαίτερα χαμηλή είναι και η διείσδυση των ΤΠΕ στις επιχειρήσεις του τομέα. Κρίνεται ιδιαίτερα σημαντική η ανάπτυξη και εφαρμογή τεχνολογιών γεωργίας και κτηνοτροφίας ακριβείας

Στον τομέα της κτηνοτροφίας, με δεδομένη την αύξηση του πληθυσμού της γης, είναι μεγάλη η πρόκληση εξασφάλισης επαρκούς ποσότητας τροφίμων υψηλής ποιότητας, ασφαλούς για την υγεία των καταναλωτών, με την ελάχιστη δυνατή περιβαλλοντική επιβάρυνση και την καλύτερη δυνατή μεταχείριση των εκτρεφόμενων ζώων. Επάρκεια τροφίμων ζωικής προέλευσης μπορεί να επιτευχθεί με αύξηση του αριθμού των εκτρεφόμενων ζώων και παράλληλη αύξηση της παραγωγικότητας αυτών. Η παραγωγικότητα, μπορεί να βελτιωθεί με τη γενετική βελτίωση, την

¹ [ΕΛΣΤΑΤ, 2020](#)

² Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, 2020-2023

κατάλληλη και ισόρροπη διατροφή και την εξασφάλιση άριστων συνθηκών στέγασης και υγιεινής του εκτρεφόμενου ζωικού κεφαλαίου. Η παρατηρούμενη μείωση του αριθμού των παραγωγικών μονάδων, τα τελευταία χρόνια, με ταυτόχρονη αύξηση του μεγέθους αυτών και δυσκολία εξεύρεσης διαθέσιμου προσωπικού φροντίδας των ζώων, δημιουργεί πρόβλημα στην εξασφάλιση επαρκών συνθηκών ευζωίας και οικονομικής βιωσιμότητας των εκτροφών. Η ανάπτυξη και εφαρμογή νέων τεχνολογιών, μπορούν να παρέχουν υποστήριξη στον εκτροφέα, διευκολύνοντας την εφαρμογή κανόνων διαχείρισης ακριβείας της μονάδας .

Στον τομέα της αλιείας και υδατοκαλλιέργειας, η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας (Π.Δ.Ε.), συνδυάζει μοναδικά τις καθετοποιημένες θαλάσσιες μονάδες Ιχθυοκαλλιέργειας (Ιχθυογεννητικοί σταθμοί, πλωτές μονάδες πάχυνσης, Συσκευαστήρια), τις κυριότερες κατηγορίες Αλιείας (Παράκτια και Μέση), τις εκτατικές μονάδες Υδατοκαλλιεργειών σε λιμνοθάλασσες, τις Ιχθυοκαλλιέργειες γλυκού νερού, υδάτινα οικοσυστήματα μεγάλης οικολογικής σημασίας (παράκτια, λιμνοθάλασσες, λίμνες, ποτάμια συνεχούς ροής, φραγμαλιμένες κ.λπ.) που χρήζουν προστασίας, καθώς και προστατευόμενες περιοχές (NATURA 2000, Υδροβιότοποι ενταγμένοι στη Συνθήκη Ramsar κ.λπ.). Παράλληλα στα διοικητικά όρια της Π.Δ.Ε., λειτουργούν μονάδες μεταποίησης και εμπορίας (Ιχθυόσκαλα Πάτρας) αλιευμάτων. Τα κοινωνικοοικονομικά οφέλη είναι πολύ σημαντικά, αφού παράγονται αλιεύματα πολύ υψηλής ποιότητας και αξίας, απασχολείται μεγάλο ποσοστό του πληθυσμού της Περιφέρειας. Επιπρόσθετα, υπάρχει μεγάλη αλληλεπίδραση με άλλους τομείς της οικονομίας όπως την εμπορία τροφίμων και συμβολή στο εμπορικό ισοζύγιο της χώρας με τις εξαγωγές των παραγόμενων προϊόντων και τον τουρισμό.

Η υδατοκαλλιέργεια στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας και ειδικότερα στην ΠΕ Αιτωλοακαρνανίας έχει πλέον εδραιωθεί ως ο δυναμικότερος κλάδος της πρωτογενούς παραγωγής, και κατατάσσεται στις κορυφαίες θέσεις σε αξία εξαγωγών αγροτικών προϊόντων. Η Περιφέρεια διαθέτει το 48% των λιμνοθαλάσσιων εκτάσεων της χώρας και το 25% των λιμνών, ενώ η δραστηριότητα των υδατοκαλλιεργητικών εταιρειών σε επίπεδο παραγωγής καλύπτει το 25% των εκφορτώσεων της εγχώριας παραγωγής. Συνολικά στην Περιφέρεια δραστηριοποιούνται 128 επιχειρήσεις, ο τζίρος των οποίων ανέρχεται σε 30,6 εκ.€.³

Ο κλάδος υδατοκαλλιέργειας της Περιφέρειας έχει σημαντικό περιθώριο διαφοροποίησης θέτοντας στόχους εναρμονισμένους με το Πολυετές Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο για την Ανάπτυξη Υδατοκαλλιεργειών για τη νέα προγραμματική περίοδο 2021-2030 του ΥΠΑΑΤ, όπως η ενθάρρυνση μιας βιώσιμης γαλάζιας οικονομίας σε παράκτιες και σε εσωτερικών υδάτων περιοχές και η προώθηση δραστηριοτήτων βιώσιμης υδατοκαλλιέργειας και μεταποίησης και εμπορίας προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας. Ο προσανατολισμός προς τις καινοτόμες εφαρμογές, με εστίαση στην καλλιέργεια ακριβείας, στις σύγχρονες μεθόδους παραγωγής, στις βιοτεχνολογικές εφαρμογές, και στην Ολοκληρωμένη Πολυτροφική Υδατοκαλλιέργεια (αξιοποίηση παραπροϊόντων και αποβλήτων των κύριων εκτρεφόμενων οργανισμών), μπορεί να εξασφαλίσει την βελτίωση της απόδοσης της παραγωγής, τον περιορισμό του περιβαλλοντικού αποτυπώματος και την μείωση των επιπτώσεων στο θαλάσσιο οικοσύστημα, που θα συμβάλλουν στην οικονομική ανάπτυξη των παράκτιων και αγροτικών κοινοτήτων και στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.

Παράλληλα, η ανάπτυξη καινοτομικών προϊόντων μεταποίησης αλιευμάτων καθώς και η εν γένει επεξεργασία τους για μεταποιητική χρήση θα έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση της ζήτησης, τη μείωση των εποχικών πιέσεων στις τιμές και την αύξηση της ανταγωνιστικότητας του κλάδου γενικότερα.

³ Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης για την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, 2015

Από πλευράς επιδόσεων Έρευνας, Τεχνολογικής Ανάπτυξης και Καινοτομίας (ΕΤΑΚ), ο Τομέας της Αγροδιατροφής ήταν εκείνος που μαζί με τον τομέα των Ψηφιακών Τεχνολογιών είχε στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας τις περισσότερες υποβολές στο Πρόγραμμα «Ερευνώ Δημιουργώ Καινοτομώ» (ΕΔΚ) της προηγούμενης περιόδου (2014-2020) - και στους δύο κύκλους του Προγράμματος αθροιστικά - έως 31.12.2019, από όλους τους άλλους τομείς δραστηριότητας στην Περιφέρεια. Συγκεκριμένα στο ΕΔΚ, υποβλήθηκαν 182 προτάσεις Αγροδιατροφής που αντιστοιχούν στο 21% του συνόλου των προτάσεων που υποβλήθηκαν στο Πρόγραμμα από φορείς της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, ενώ μεγαλύτερη ζήτηση παρουσίασαν οι Περιοχές Παρέμβασης:

- 3.1-Ανάδειξη και βελτίωση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών των ελληνικών προϊόντων της πρωτογενούς παραγωγής, με 39 προτάσεις
- 3.4-Βελτίωση της ποιότητας προϊόντων φυτικής και ζωικής πρωτογενούς παραγωγής, με 32 προτάσεις και
- 3.8-Αξιοποίηση και εφαρμογή νέων τεχνολογιών σε όλα τα συστήματα παραγωγής αγροτικών προϊόντων και τροφίμων, με 25 προτάσεις

Την ίδια περίοδο, η πρόσκληση «Χρηματοδοτική στήριξη ερευνητικών έργων στους τομείς της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης της ΠΔΕ (RIS3) – τομέας Αγροδιατροφή», της ΕΥΔ ΕΠ Δυτικής Ελλάδας, συνολικής Δημόσιας Δαπάνης 3εκ €, στόχευσε στη δημιουργία ισχυρών ανταγωνιστικών και εξωστρεφών επιχειρήσεων σε όλο το φάσμα της αγροδιατροφής και προσέλκυσε προτάσεις κυρίως στις θεματικές περιοχές νέων τεχνολογιών στις καλλιέργειες και στην στη βελτιστοποίηση της παραγωγής προϊόντων αγροδιατροφής.

Στον τομέα της έρευνας και της καινοτομίας πρέπει πλέον στην ΠΔΕ να δοθεί προτεραιότητα στην ανάπτυξη μέσω παραγωγής και διάθεσης τροφίμων και ποτών με καινοτόμες πρακτικές, τεχνολογίες και δράσεις. Για να επιτευχθεί αυτός ο στόχος δεν αρκεί μόνον να ενισχυθεί η έρευνα αλλά και να αναπτυχθούν εργαλεία που θα βοηθήσουν να προτεραιοποιηθεί η καινοτομία στις υπάρχουσες επιχειρήσεις, κυρίως στις ΜΜΕ ώστε να βελτιωθεί η λειτουργικότητα τους και να βελτιστοποιηθεί το κόστος λειτουργίας τους. Να σημειωθεί ότι θα υπάρχει δυνατότητα επιτυχημένης εφαρμογής της καινοτομίας σε όλα τα επίπεδα της αλυσίδας παραγωγής (εισροές, πρωτογενής παραγωγή, επεξεργασία νωπών, μεταποίηση και διακίνηση), όταν θα έχουν διαμορφωθεί οι προϋποθέσεις εξασφάλισης της διακίνησης – αγοράς του προϊόντος.

Είναι επίσης σημαντικό να δημιουργηθούν νέα σχήματα και να αναπτυχθούν εργαλεία για την **ενημέρωση και εκπαίδευση των καταναλωτών** για διατροφικές επιλογές οι οποίες θα βελτιώνουν την ποιότητα και την ασφάλεια της διατροφής τους, με ταυτόχρονη τη μείωση σπατάλης τροφίμων. Προς αυτή την κατεύθυνση προσανατολίζεται ο σχεδιασμός και η ανάπτυξη νέων τροφίμων (συμπεριλαμβανομένων των λειτουργικών τροφίμων και των συμπληρωμάτων διατροφής) ή ανασύνθεση τροφίμων, τα οποία θα ανταποκρίνονται στις εξατομικευμένες ανάγκες όλων των καταναλωτών – ειδικών πληθυσμιακών ομάδων, υγείων, ανοσοκατεσταλμένων, πασχόντων από χρόνια νοσήματα, κ.λπ., στην κατεύθυνση της Διατροφής Ακριβείας, μιας εξατομικευμένης διατροφής για όλο τον πληθυσμό.

Ιδιαίτερης σημασίας είναι επίσης ο **τομέας της ασφάλειας** των τροφίμων, εφαρμόζοντας τεχνολογίες αποτύπωσης, όπως η ιχνηλάτηση, η παρακολούθηση, απεικόνιση και επεξεργασία σε πραγματικό χρόνο των χωρο-χρονικών δεδομένων εφοδιαστικής αλυσίδας και οι πιστοποιήσεις ποιότητας και ασφάλειας τροφίμων. Στην κατεύθυνση αυτή προτεραιότητα πρέπει να δοθεί στην υιοθέτηση τεχνολογιών αιχμής, όπως Internet of Things, blockchain, Τεχνητής Νοημοσύνης, νανοτεχνολογίας, βιοπληροφορικής, βιολογίας συστημάτων και συνθετικής βιολογίας.

Ένα σημαντικό βήμα προς τη βιωσιμότητα είναι η εφαρμογή σύγχρονων τεχνολογιών συσκευασίας, οι **εναλλακτικές βιώσιμες συσκευασίες** με τη διατήρηση τουλάχιστον του σημερινού συστήματος ασφαλείας, οι οποίες πέραν της συμβολής στη μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος καταδεικνύουν εταιρική αξιοπιστία και υπευθυνότητα, ενισχύουν την εικόνα των επιχειρήσεων που τις υιοθετούν και συντελούν μακροπρόθεσμα στην απόκτηση ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος.

Παράλληλα, θα πρέπει να δοθεί έμφαση:

- Στην προώθηση της «αναγεννητικής γεωργίας», ακολουθώντας ποικίλες πρακτικές και προσεγγίσεις ολιστικής διαχείρισης φυσικών πόρων που στοχεύουν στην αειφορία και στη βιωσιμότητα του αγροοικοσυστήματος, όπως Οργανική Γεωργία, με απαγόρευση χρήσης συνθετικών λιπασμάτων και φυτοφαρμάκων, υιοθετώντας αρχές βιολογικής και βιοδυναμικής γεωργίας, Ανακύκλωση Πόρων, δηλαδή προώθηση της χρήσης ανακυκλώσιμων υλικών, κομπόστ, μείωσης εισροών και αποβλήτων, ελαχιστοποίηση της χρήσης νερού καθώς χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, Γεωργική Βιοποικιλότητα
- Στη στήριξη της γεωργίας και κτηνοτροφίας ακριβείας και της ευφυούς γεωργίας – κτηνοτροφίας, σε όλα τα τμήματα της αλυσίδας, από το χωράφι – θερμοκήπιο, κτηνοτροφική εκμετάλλευση, έως τα σημεία πώλησης με στόχο την αύξηση της παραγωγικότητας και αποδόσεων μέσα από τη βελτιστοποίηση της χρήσης των πόρων (νερό, εδαφοβελτιωτικά, φυτοφάρμακα), εξασφάλιση αυξημένης ευζωίας κλπ., μείωση του κόστους, λόγω μειωμένης χρήσης εισροών και απωλειών που συνήθως συμβαίνουν με τις παραδοσιακές μεθόδους, τη βελτιωμένη διαχείριση του εδάφους με αποφυγή ερημοποίησης και απώλειας της εδαφικής υγείας, τη βελτιωμένη ποιότητα των προϊόντων, μεγαλύτερης θρεπτικής αξίας, την ανάπτυξη προσαρμοστικότητας βάσει εδαφικών και κλιματικών αναγκών, Προστασία του Περιβάλλοντος λόγω βελτιωμένης διαχείρισης των πόρων, με αποτέλεσμα την παραγωγή προϊόντων με υπεραξία για την Περιφέρεια.
- Στην ενίσχυση των **εργαλείων διάχυσης της γνώσης** από την Ερευνητική Κοινότητα προς τη Βιομηχανία Τροφίμων, με δρομολόγηση δράσεων συμβουλευτικών υπηρεσιών καινοτομίας και την προώθηση συνεργιών, επικοινωνίας και διαλόγου (Brokerage Events).

Συνοπτικά οι Περιοχές Παρέμβασης του Τομέα «Αγροδιατροφική Αλυσίδα» και οι αντίστοιχες προτεραιοτήτων της Εθνικής στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης που εξειδικεύονται για την ΠΔΕ, κατά φθίνουσα σειρά προτεραιότητας παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα.

Περιοχή Παρέμβασης		Προτεραιότητα	
Κωδικός	Περιγραφή	Κωδικός	Περιγραφή
03.03	Διατροφή, Υγεία, Καταναλωτές	03.03.01	Διατροφική πολιτική (Ελληνική διατροφή, Μεσογειακή διατροφή, διατροφικοί παράγοντες για την προστασία της υγείας, διατροφικές συνήθειες πληθυσμού, ειδικές διατροφικές ανάγκες & προτιμήσεις πληθυσμιακών ομάδων, σύγχρονες τάσεις στη διατροφή)
03.04	Ασφάλεια τροφίμων	03.04.02	Βιο-οικονομία, επισιτιστική & διαθρεπτική ασφάλεια τροφίμων...
03.04	Ασφάλεια τροφίμων	03.04.05	Προσδιορισμός και διαχείριση υπαρχόντων και αναδυόμενων θεμάτων ασφάλειας των τροφίμων & Σύγχρονες στρατηγικές για την αξιολόγηση της επικινδυνότητας...
03.05	Βιομηχανία Τροφίμων 4.0 - Τεχνολογίες Μεταποίησης	03.05.01	Σύγχρονες τεχνολογίες συσκευασίας, μεταποίησης, μετασυλλεκτικής συντήρησης αγροτικών προϊόντων και τροφίμων, ενεργή/έξυπνη συσκευασία...
03.06	Βιώσιμη Παραγωγή Προϊόντων	03.06.06	Μείωση της Σπατάλης τροφίμων σε όλα τα στάδια της παραγωγικής και εφοδιαστικής αλυσίδας
03.06	Βιώσιμη Παραγωγή Προϊόντων	03.06.07	Βιώσιμη συσκευασία τροφίμων (Μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος των συσκευασιών τροφίμων, Δημιουργία μοντέλων κόστους vs περιβαλλοντικής επίπτωσης συσκευασιών, Βελτίωση της τεχνολογίας συσκευασιών, Ανακυκλώσιμη συσκευασία...
03.02	Ορθολογική διαχείριση φυσικών πόρων	03.02.02	Εξοικονόμηση, ποιότητα και διαχείριση υδάτινων πόρων (καινοτόμες τεχνικές άρδευσης, υδάτινο αποτύπωμα καλλιεργειών και εκτροφών, προστασία από αγροχημικά)
03.02	Ορθολογική διαχείριση φυσικών πόρων	03.02.03	Μείωση περιβαλλοντικού αποτυπώματος (σε όλη την αγροδιατροφική αλυσίδα) συμπεριλαμβανομένων των εναλλακτικών πηγών ενέργειας
03.03	Διατροφή, Υγεία, Καταναλωτές	03.03.04	Ανασύνθεση τροφίμων & Παραγωγή τροφίμων με βελτιωμένα βιοδραστικά χαρακτηριστικά (μείωση χρήσης πρόσθετων/βοηθητικών μέσων επεξεργασίας, αντιμετώπιση κοινών αιτιών των μη μεταδιδόμενων ασθενειών)
03.04	Ασφάλεια τροφίμων	03.04.01	Τεχνολογίες "αποτύπωσης" (παρακολούθησης/αποτίμησης) και βελτιστοποίησης της ασφάλειας τροφίμων, στρατηγικές για την αξιολόγηση της επικινδυνότητας...
03.04	Ασφάλεια τροφίμων	03.04.04	Εφαρμογή σύγχρονων εργαλείων στην ασφάλεια και ποιότητα τροφίμων...
03.05	Βιομηχανία Τροφίμων 4.0 - Τεχνολογίες Μεταποίησης	03.05.06	Σύγχρονες τεχνολογίες μείωσης κόστους και αύξησης της παραγωγικότητας στην μεταποίηση τροφίμων

Περιοχή Παρέμβασης		Προτεραιότητα	
03.01	Βελτίωση προϊόντων πρωτογενούς παραγωγής	03.01.01	Ανάδειξη και βελτίωση των χαρακτηριστικών των ελληνικών προϊόντων πρωτογενούς παραγωγής για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητάς τους
03.02	Ορθολογική διαχείριση φυσικών πόρων	03.02.06	Γεωργική και θαλάσσια και λιμνοθαλάσσια βιοποικιλότητα (π.χ. μίγματα φυτικών ειδών, εδαφική βιοποικιλότητα, μέθοδοι ενίσχυσης φυσικών εχθρών και επικονιαστών, ή θαλάσσιοι πληθυσμοί, παραπροϊόντα και απόβλητα των κύριων εκτρεφόμενων οργανισμών, γονίδια θαλάσσιων ασπόνδυλων κλπ. με εφαρμογές στη βιοτεχνολογία, φαρμακολογία, παραγωγή ιχθυοτροφών, παραγωγή λιπασμάτων κ.λπ.)
03.03	Διατροφή, Υγεία, Καταναλωτές	03.03.02	Διατροφικές προσεγγίσεις μη μεταδιδόμενα νοσήματα (ενδεικτικά ενίσχυση του Ανοσοποιητικού συστήματος, πρόληψη της (παιδικής) παχυσαρκίας και συν νοσηρότητες με άλλες ασθένειες, εντερικό μικροβίωμα και διατροφή)
03.03	Διατροφή, Υγεία, Καταναλωτές	03.03.08	Βελτίωση των γνώσεων για τους καταναλωτές - Αλλαγή συμπεριφοράς των καταναλωτών για μια υπεύθυνη και βιώσιμη κατανάλωση και παραγωγή: Αξιοποίηση σύγχρονων τεχνολογιών ανάλυσης & επικοινωνίας και πλατφορμών συλλογής δεδομένων...
03.05	Βιομηχανία Τροφίμων 4.0 - Τεχνολογίες Μεταποίησης	03.05.05	Αξιολόγηση και βελτίωση οργανοληπτικών χαρακτηριστικών (Ανάδειξη και αξιοποίηση συστατικών με άμεση επίδραση στα οργανοληπτικά χαρακτηριστικά και μεθοδολογίες ενίσχυσης ή μείωσης αυτών σε όλα τα στάδια τη αλυσίδας, με στόχο τη βελτίωση της ποιότητας...
03.01	Βελτίωση προϊόντων πρωτογενούς παραγωγής	03.01.02	Αξιολόγηση, ανάδειξη και βελτίωση γενετικού υλικού (φυτικής και ζωικής προέλευσης με έμφαση στην αξιοποίηση του γηγενούς υλικού
03.01	Βελτίωση προϊόντων πρωτογενούς παραγωγής	03.01.04	Καινοτόμες τεχνολογίες (διασφάλιση υγιεινής/ποιότητας, βελτίωση των κατεργασιών και επεξεργασιών, συστήματα ακριβείας, τεχνολογίες τηλεπισκόπησης, τεχνολογίες προηγμένων υλικών, συστήματα ήπιας διαχείρισης φυτικών προϊόντων, διάγνωση και καταπολέμηση...
03.02	Ορθολογική διαχείριση φυσικών πόρων	03.02.04	Προστασία του φυσικού πόρου έδαφος (μέτρα αντιμετώπισης διάβρωσης και χημικής ρύπανσης, μέτρα βελτίωσης βιολογικών και φυσικών χαρακτηριστικών των γεωργικών εδαφών)
03.02	Ορθολογική διαχείριση φυσικών πόρων	03.02.05	Ορθολογική διαχείριση και αξιοποίηση αποβλήτων & παραπροϊόντων (Μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος, για παραγωγή ενέργειας και λοιπές χρήσεις)
03.03	Διατροφή, Υγεία, Καταναλωτές	03.03.05	Μελέτες τυποποίησης, πιστοποίησης και σήμανσης αγροδιατροφικών προϊόντων
03.03	Διατροφή, Υγεία, Καταναλωτές	03.03.06	Εξατομικευμένη διατροφή για συγκεκριμένες πληθυσμιακές ομάδες:- Κάλυψη των αυξημένων διατροφικών και ειδικών αναγκών πληθυσμιακών ομάδων (ενδεικτικά παιδιά, γυναίκες σε εμμηνόπαυση, τρίτη ηλικία, αθλητές, vegan)

Περιοχή Παρέμβασης		Προτεραιότητα	
03.05	Βιομηχανία Τροφίμων 4.0 - Τεχνολογίες Μεταποίησης	03.05.04	Βιοαισθητήρες, βιοτεχνολογικές μέθοδοι και συστήματα μικροβιακής ζύμωσης (Βιοαισθητήρες για τη διασφάλιση της ποιότητας της ασφάλειας και της αυθεντικότητας των τροφίμων στο χώρο της παραγωγής και της επεξεργασίας τους, βιοτεχνολογικές μέθοδοι και...
03.06	Βιώσιμη Παραγωγή Προϊόντων	03.06.01	Αντιμετώπιση κρίσεων και προκλήσεων της κοινωνίας (αυτάρκεια, ανθεκτικότητα εφοδιαστικής αλυσίδας)...
03.07	Αλιεία Υδατοκαλλιέργειες	03.07.03	Βελτίωση Αποτελεσματικότητας Παραγωγής (Καλλιέργεια ακριβείας, Προσαρμογές τεχνολογιών παραγωγής, Μείωση απορρίψεων και αξιοποίηση υποπροϊόντων)
03.01	Βελτίωση προϊόντων πρωτογενούς παραγωγής	03.01.03	Καινοτόμες και αναδυόμενες καλλιέργειες για την παραγωγή προϊόντων προστιθέμενης και μη αξίας (κτηνοτροφικές, βιομηχανικές, φαρμακευτικά, αρωματικά φυτά, φυτά πλούσια σε διατροφική αξία)
03.02	Ορθολογική διαχείριση φυσικών πόρων	03.02.01	Μείωση εισροών και κόστους παραγωγής
03.03	Διατροφή, Υγεία, Καταναλωτές	03.03.03	Αξιοποίηση τεχνολογιών υψηλής απόδοσης και ανάλυσης (multi-omics, ενδεικτικά γενωμική, μεταγραφωμική, μεταβολομική, μεταγονιδιωμική κτλ.) στη διατροφή
03.03	Διατροφή, Υγεία, Καταναλωτές	03.03.07	Βιολογική δράση συστατικών τροφίμων και υγεία (Αξιοποίηση της ελληνικής βιοποικιλότητας, προώθηση των παραδοσιακών ελληνικών προϊόντων για την πρόσληψη επαρκών θρεπτικών συστατικών και ανάδειξη εναλλακτικών πηγών πρωτεϊνών)
03.04	Ασφάλεια τροφίμων	03.04.03	Εργαλεία επικοινωνίας και εμπλοκής των καταναλωτών στην ασφάλεια τροφίμων...
03.05	Βιομηχανία Τροφίμων 4.0 - Τεχνολογίες Μεταποίησης	03.05.03	Ρομποτικά μηχανήματα και αυτοματισμοί
03.06	Βιώσιμη Παραγωγή Προϊόντων	03.06.02	Βιώσιμη Παραγωγή & Ορθή Περιβαλλοντική Διαχείριση...
03.06	Βιώσιμη Παραγωγή Προϊόντων	03.06.03	ροϊόντα υψηλής διατροφικής αξίας & βιωσιμότητα του φυσικού περιβάλλοντος...
03.07	Αλιεία Υδατοκαλλιέργειες	03.07.01	Μοντέλα Διακυβέρνησης Αλιείας & Υδατοκαλλιέργειας (Περιβαλλοντική Διαχείριση, Προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, Πολλαπλή χρήση του θαλάσσιου χώρου)
03.07	Αλιεία Υδατοκαλλιέργειες	03.07.02	Υγεία & Ευημερία Ζώων (Προληπτικές και μη επεμβατικές θεραπείες, Αύξηση ανθεκτικότητας σε παθογόνα, Καταπόνηση εκτρεφόμενων οργανισμών, Φυσικές αντιμικροβιακές ουσίες)
03.07	Αλιεία Υδατοκαλλιέργειες	03.07.04	Εναλλακτικές Α ύλες ιχθυοτροφών (Διαθεσιμότητα και Ασφάλεια, Προετοιμασία εκτρεφόμενων οργανισμών, Προϊόντα ειδικής διατροφής, Δείκτες διατροφικής κατάστασης οργανισμών)

Περιοχή Παρέμβασης		Προτεραιότητα	
03.07	Αλιεία Υδατοκαλλιέργειες	03.07.06	Κοινωνική διάσταση υδατοκαλλιέργειας (Ποιότητα & ασφάλεια προϊόντων, Βελτίωση αποδοχής προϊόντων, Περιβαλλοντικό αποτύπωμα υδατοκαλλιέργειας & αλιείας)
03.01	Βελτίωση προϊόντων πρωτογενούς παραγωγής	03.01.05	Ολιστική διαχείριση (αντιμετώπιση των προκλήσεων της κλιματικής αλλαγής, βιολογική παραγωγή, βιο-δυναμικά και βιο-κυκλικά συστήματα, αξιοποίηση υπο-χρησιμοποιούμενων και παραπροϊόντων ελληνικών πρώτων υλών, πιστοποιούμενα συστήματα παραγωγής)
03.05	Βιομηχανία Τροφίμων 4.0 - Τεχνολογίες Μεταποίησης	03.05.02	Αξιοποίηση αναδυόμενων/σύγχρονων τεχνολογιών (π.χ. IoT, Blockchain, A.I., Big data) σε όλη την αγροδιατροφική αλυσίδα (Συστήματα: πρωτογενούς παραγωγής, μεταποίησης, τυποποίησης, σήμανσης, συσκευασίας, πιστοποίησης, αποθήκευσης, διανομής...